

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Art. 2. Vtrum tota bonitas & malitia actus exterioris pendeat ex voluntate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

Experientia etiam constat, credere, iudicare, & motus appetitus non esse magis voluntarios aut in nostra potestate, quam motus membrorum: quin potius motus membrorum esse magis in potestate; quia membra ad nutum obediunt, non autem appetitus sensitiuus, vt supra qu. 17. Hinc fit vt credere non sit meritorium vel laudabile, nisi ratione voluntatis credendi. Neque temere iudicare vel errare in fide, esse demeritorium, nisi ratione voluntatis, qua hac expresse vel implicite sunt volita.

Dico Secundo, Actus tamen externi secundum se habent bonitatem vel malitiam obiectiuam. Patet ex notatione supra posita num. 9. Solum notandum, hanc bonitatem vel malitiam prius conuenire actibus externis, quam bonitas formalis actibus internis; quia obiecta sunt priora ratione, quam actus quorum sunt obiecta.

Dico Tertio, Actus externi non solum vt obiecta habent per se bonitatem vel malitiam, sed etiam vt actus, seu vt fiunt in executione. Verum haec bonitas & malitia non est distincta a bonitate & malitia obiectiuam, estque solum materialiter moralis, non autem formaliter.

Probat, Quia furari non tantum est malum obiectum, quod non liceat appetere, sed etiam est malus actus; quia ab homine ratione vteute non potest nisi male fieri. Quod autem haec malitia solum sit materialis in genere moris, patet: nam in amente non esset, nisi materiale peccatum, tamen in amente habet omnia, qua ipsi secundum se competunt. Nec obstat quod actus externi sint conformes vel difformes rationi; quia hinc tantum sequitur quod secundum se sint boni vel mali obiectiue & materialiter: haec enim conformitas & difformitas non est per se laude vel vituperio digna, sed solum ratione actus voluntatis, a qua pendet & moraliter informatur.

Dices Primo, Actus externi secundum se prohibentur legibus, non solum humanis, sed etiam diuinis; vt, non furtum facies, &c: ergo secundum se habent malitiam moralem. Consequenter patet, quia sicut leges non puniunt nisi malitiam moralem, ita neque prohibent.

Respondeo, Actus exteriores prohiberi quidem secundum se, id est, non tantum ratione male voluntatis, sed etiam ratione propriae turpitudinis quam immediate habent. Hinc tamen non sequitur, hanc turpitudinem esse malitiam moralem formaliter: sufficit enim vt sit moralis obiectiue vel materialiter.

Dices: Ergo prohibetur etiam in amente, quia habet illam malitiam obiectiuam & materialem in illo.

Respondeo Negando Consequentiam, Quia id, quod prohibetur, non est praecise actus simplex, sed complexum quiddam: scilicet, talem actum externum fieri ab homine ratione vteute: hoc enim est adaequatum obiectum prohibitionis. Ipsum autem fieri ab amente, non prohibetur; non quod ibi non habeat suam malitiam: sed quia operans non est capax prohibitionis.

Dices Secundo, Furari non est malum, quia velle furari malum est; sed contra, velle furari est malum, quia furari est malum; ergo actus exterior secundum se habet malitiam moralem.

Respondeo, Hinc tantum sequi, actum exteriorum secundum se esse malum obiectiue & materia-

liter in genere moris. Nam furari, non est malum formaliter in genere moris, nisi quia velle furari est malum: Ideo enim actus ille externus reddit hominem vituperio & poena dignum, quia voluntas a qua procedit, talis est. Simile est in actu cognitionis & obiecti: Cognitio enim est vera, quia obiectum est verum; & tamen obiectum non est per se verum, nisi fundamentaliter; formaliter autem dicitur verum a cognitione cui subest. Pari modo voluntas furandi est mala, quia furtum externum est malum, & tamen furtum externum non est per se malum nisi fundamentaliter: formaliter autem dicitur malum a voluntate cui subest.

ARTICVLVS II.

Virum tota bonitas & malitia actus exterioris pendeat ex voluntate?

Prima Conclusio, Tota bonitas quam actus exterior habet ex fine, ad quem destinatur, pendet ex intentione voluntatis. Patet ex art. 1.

Secunda Conclusio, Tota bonitas quam actus exterior habet ex obiecto & circumstantijs, pendet ex ratione, & per rationem deriuatur in actum voluntatis.

Notandum, Bonitatem actus exterioris, quam habet ex obiecto & circumstantijs, v. g. bonitatem eleemosynae dici pendere a ratione, quia tantum a ratione pendet, ita vt non ab alio aliquo actu deriuetur: tantum enim consistit in conformitate cum ratione, & mediante ratione deriuatur in actum voluntatis. Dare enim eleemosynam bonum est, quia immediate conforme est rectae rationi. Et hanc conformitatem non accipit ab alio aliquo actu. Quatenus quod haec bonitas, fiat bonitas moralis, formaliter habeat ab actu voluntatis.

ARTICVLVS III.

Virum bonitas & malitia sit eadem actus exterioris & interioris?

Prima Conclusio, Quando actus exterior solum est bonus vel malus ex fine, tunc est eadem numero bonitas & malitia actus interioris & exterioris. Vt, si facias iter, vt des eleemosynam. Ratio est, Quia tunc actus exterior secundum se est indifferens: vnde non habet vllam bonitatem vel malitiam, nisi ex intentione voluntatis.

Secunda Conclusio, Quando actus exterior secundum se est bonus vel malus; tunc est alia bonitas & malitia in actu interno ex fine, alia in actu externo secundum se considerato: Vt, si des eleemosynam propter Deum. Actus enim interior est affectus charitatis in Deum: exterior vero secundum se est actus misericordiae in proximum.

Tertia Conclusio, Semper tamen bonitas & malitia voluntatis quam habet ex fine, redundat in actum externum. Similiter bonitas & malitia quam actus exterior habet secundum se, redundat in voluntatem.

12

13

14
1. Obiectio.

Solutio.

Quomodo actus exterioris prohibentur.

2. Obiectio.

Solutio.

15

Quo modo bonitas actus exterioris quam habet ex obiecto, pendeat tantum a ratione.

16

Si actus exterior sit solum bonus vel malus ex fine.

Si talis sit ex se.